

Als de bliksem

De eerste versie van Apogee's Ensemble is een van de meest populaire audio-interfaces voor Mac. Nu is er een nieuwe versie, waarin behalve een nieuw verbindingprotocol ook diverse verbeteringen zijn doorgevoerd.

door Wessel Oltheten > wessel@interface.nl

De Ensemble is ontwikkeld om elk kleinschalig opnamescenario het hoofd te kunnen bieden. Hij heeft vier ingangen die op mic-, lijn- en instrumentniveau kunnen werken en nog vier ingangen op mic- en lijnniveau. De eerste twee ingangen hebben een schakelbaar gebalanceerd analoog insertpunt. Als je één van deze acht ingangen op lijnniveau gebruikt, schakelt de Ensemble heel netjes de voorversterker met een relais uit het signaalpad. Als aanvulling op deze ingangen zijn er nog twee extra in- en uitgangen op gitaarniveau. Die bieden dus meteen een oplossing om te kunnen reampen (ook live terwijl je de gitaar daarnaast direct opneemt) of gitaareffecten als insert in je daw te gebruiken – zonder tussenkomst van een extern kastje. En al zijn de in- en uitgangen niet transformatorgeïsoleerd, meestal werken ze prima. Als je meer analoge ingangen nodig hebt dan deze tien, kun je via adat een 8-kanaals (tot 96kHz via smux) voorversterker met ad-converter aansluiten, of via s/p-dif twee kanalen (tot 192kHz) toevoegen.

Je set-up uitbreiden kan natuurlijk ook door gewoon nog een Ensemble toe te voegen.

Die is simpelweg via de thunderbolt-doorlusconnector in serie te schakelen. Op die manier heb je ook meteen het dubbele aantal analoge uitgangen ter beschikking, waarmee je bijvoorbeeld een analoge mixer of effecten zou kunnen voeden. De Ensemble heeft standaard acht gebalanceerde lijnuitgangen op een db25-connector, twee monitoruitgangen op gebalanceerde jacks en twee afzonderlijk aan te sturen hoofdtelefoonuitgangen. Zowel de hoofdtelefoonversterkers als de monitoruitgangen schakelen op mute als je op de bijbehorende volumepotmeter drukt: erg mooi en eigenlijk essentieel mocht er iets mislopen.

Bediening

Er is goed nagedacht over wat je nodig hebt om zonder tussenkomst van mixers of monitorcontrollers opnamen te kunnen maken. Zo is er een ingebouwde (ieterwat ruisende) talkbackmicrofoon, die je kunt toewijzen aan de hoofdtelefoonversterkers en uitgang 9-10. Indien gewenst kun je ook de achtste microfooningang gebruiken voor talkback met een losse microfoon. De talkbackmicrofoon is overigens ook op te nemen, voor als je niks anders bij de hand hebt en toch een demo af moet leveren.

Er zijn voorzieningen om meerdere sets monitors aan te sluiten (en die ten opzichte van elkaar in niveau te kalibreren), of eventueel een 5.1-systeem. De monitor- en hoofdtelefoonuitgangen kun je uitschakelen, dimmen of in mono luisteren. Alle monitor- en talkbackfuncties zijn te bedienen vanuit Apogee's Maestro software, maar de meest gebruikte functies kun je ook toewijzen aan vier drukknoppen op het frontpaneel. Dit is een hele slimme oplossing: de bediening is erg snel en overzichtelijk. Elk van de analoge ingangen heeft bijvoorbeeld een drukknop, waarmee je direct diens instellingen op de heldere kleurendisplays doet verschijnen. Met de draai/drukknop kies je vervolgens het versterkingsniveau van het betreffende kanaal, en bepaal je of je de fantoomvoeding, soft-limit voor ad-conversie, polariteitsswitch of het laag-af-filter inschakelt. Ook kun je kanalen groeperen om bijvoorbeeld stereo-opstellingen simultaan te bedienen.

Uiteraard zijn al deze functies ook vanuit Maestro te bedienen, maar het geeft een heel prettig overzicht om niet telkens tussen je daw en Maestro te hoeven wisselen tijdens opname. Vanuit Logic Pro is het overigens ook mogelijk de inganginstellingen rechtstreeks te bedienen. In Pro Tools is daar wel een voorziening voor, maar die werkt niet met de Ensemble, omdat het geen Pro Tools HD interface is.

Latency

De Maestro software biedt behalve controle over alle instellingen ook een kleine mixer met routingmatrix, waarmee je buiten je daw om monitormixen kunt maken. Als latency echt een probleem blijkt, is dat een prima optie, maar ik hoop eigenlijk dat de thunderbolt-aansluiting het mogelijk maakt om dat gedeelte vanuit de daw te regelen. Met mijn

Pro Tools systeem, draaiend op een MacBook Air uit 2011 (1,7GHz dual core processor), blijkt dat geen probleem. Het systeem draait stabiel met een buffergrootte van 64 samples. Dat is helemaal niet slecht, zeker niet ten opzichte van de verschillende usb-interfaces die ik met deze set-up heb getest. Het is in ieder geval mogelijk om zonder tussenkomst van Maestro hoofdtelefoonmixen te maken. Dat is ideaal, want op die manier wordt ook de monitormix in het project opgeslagen, en hoeft je nooit handmatig instellingen terug te halen als je een opnamesessie later nog eens voort wilt zetten. De routingmatrix in Maestro komt daarbij wel van pas als je dezelfde bron naar meerdere uitgangen (bijvoorbeeld de hoofdtelefoonversterkers) wilt sturen: het maken van splits is een kwestie van een muisklik.

Klankconversie

Dit is geen convertor zonder eigen klank: ik hoor dat er wat verkleuring optreedt, waardoor het laag wat vetter klinkt, en er iets meer excitement in het geluid lijkt te zitten. Een lichte loudness-curve eigenlijk, die overigens best prettig klinkt. Dit lijkt haast een trademark te zijn van Apogee –

INFO

- prijs excl.: € 2.899,-
- distributie: Sound Service European Music Distribution, +49 337 089330
- internet: www.sound-service.eu www.apogeedigital.com

SPECIFICATIES

- 8 microfoonvoorversterkers
- thunderbolt-connectiviteit met ultra-low latency (1.1ms heen en terug)
- 2 thunderbolt2-poorten
- frontpaneel: gitaar-i/o met klasse A jfet-ingangen, dual mode reamp-uitgangen
- intercomfunctionaliteit met ingebouwde microfoon en bedieningsknop
- 2 PurePower hoofdtelefoon-uitgangen
- 10 afzonderlijk toewijsbare analoge ingangen
- 16 analoge uitgangen; 2 monitor (balanced jack), 8 via dsusb-connector, 2x gitaar/instr, 2x hoofdtelefoon
- 24-bit/192kHz ad-conversie
- 2 hoge resolutie oled-displays
- optical-in/out: ondersteunt adat, smux & s/p-dif
- word clock-in/uit (bnc)

althans in de zin dat ik het begin te herkennen van hun andere convertors, zoals de 16X- en Rosetta-modellen. Mede hierdoor is het niet de meest neutrale convertor die ik ken: het dieptebeeld en de transiëntweergave zijn nét niet zo indrukwekkend als die van de (duurdere) topmodellen – die klinken in vergelijking iets rustiger. Maar lekker klinkt de Ensemble wel: er zullen ongetwijfeld gebruikers zijn die het geluid als muzikaal zullen classificeren, omdat er een bevredigende volle klank in zit. Het klinkt solide en heeft 'smoel', om het zo te zeggen. De kwaliteit van de conversie kan zich zeker meten met de concurrentie in dit prijssegment.

Microfoonvoorversterkers

Opnamen die ik met de Ensemble maak, hebben kracht. Ten opzichte van losse high-end voorversterkers valt het verschil me alleszins mee: ik kan met die laatste iets meer lucht en diepte in het geluid horen, maar dat is met een set-up waarvan twee kanalen net zoveel kosten als de hele Ensemble. In dat licht bekeken is het meer dan indrukwekkend hoe deze interface presteert: de voorversterkers hebben een snelle transiëntrespons en halen ook uit

dynamische microfoons veel detail naar boven. Als allround voorversterker is de Ensemble daarom een prima keus. En stel dat je wat meer kleuring wilt, dan kun je altijd nog een smaakvolle compressor in een van de inserts patchen.

Conclusie

Lage latency, goede klank, makkelijke bediening en functioneel zeer compleet; wat wil je nog meer? Nou, een meegeleverde thunderbolt-kabel zou leuk zijn geweest, maar dat is dan ook alles wat ik te klagen heb. Je zou nog kunnen zeggen dat midi-i/o ontbreekt, maar omdat de meeste (controller) keyboards tegenwoordig over een eigen usb-midi-interface beschikken, is dat wat mij betreft geen gemis. De Ensemble is thuis in de projectstudio, maar slaat ook in professionele situaties helemaal geen gek figuur. Hij biedt waar voor je geld en is een genot om mee te werken. ■

HET OORDEEL

- + functioneel compleet en goed doordacht
- + kwaliteit voorversterkers is goed
- + lage latency en stabiele werking
- geen thunderbolt-kabel meegeleverd

Thunderbolt

Lang leve de vooruitgang is een uitspraak die vaak van toepassing is op muziektechnologie, maar of Apple's beweging naar steeds minimalistischer uitgevoerde computers muzikanten een dienst bewijst, kun je betwijfelen. Het is vooral een dure aangelegenheid

om al je randapparatuur via thunderbolt aan te sluiten, om zo uiteindelijk toch weer een uitgebreider systeem samen te stellen. Die reservering daargelaten is thunderbolt een heel mooi protocol, en ten opzichte van usb2 en firewire800 biedt het meer bandbreedte en potentieel lagere latency. Daarmee is het mogelijk om met een laptop als hart van je set-

up grote hoeveelheden kanalen op hoge resolutie op te nemen, en die realtime te monitoren door de effecten en routing van je daw. Versie 2 van het thunderbolt-protocol (dat op de Ensemble wordt gebruikt) biedt nog meer simultaan beschikbare bandbreedte. Dat is eigenlijk alleen voor videotoe toepassingen op hoge resolutie nodig, maar omdat je in

een thunderbolt-set-up audio-, video- en opslagapparaten aaneen kunt schakelen, is het toch zinvol om al die apparaten via thunderbolt2 te hebben werken. Er zijn overigens ook oplossingen om thunderbolt met een pc te gebruiken, maar Apogee heeft helaas geen Windows-driver voor de Ensemble.